Ἔτος Α'. Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 1 Ἰανουαρίου 1885 Ἀριθ. 14

ΑΡΚΑΔΙΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐν Κρήτῃ ἐτησ. προπληρωτέα Φρ. 10
Ἐκτὸς τῆς Κρήτης » 15
Δι' ἕκαστον στίχον καταχωρίσεως Γρ. 1

—ο—

Πατρός τε καὶ Μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων τιμιωτερόν ἐστιν ἡ Πατρίς, καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον. (Πλάτων).

Ἐκδίδοται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Πᾶσα αἴτησις δημοσιεύσεως ἀπευθυντέα πρὸς τὸ Τοπογραφεῖον ἐλευθέρα ταχυδρομικοῦ τέλους.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρ. 1.

Ἰδιοκτήτης καὶ ὑπεύθυνος συντάκτης
ΣΤ. ΕΜΜ. ΚΑΛΛΑΙΤΖΑΚΗΣ.

Πρώτη Ἰανουαρίου 1885

Γηθόσυνοι Σὲ χαιρετίζομεν, νέον ἔτος. Πλήρεις ἐλπίδων ἀτενίζομεν πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιόν Σου, ἀδιαφοροῦντες ἂν ἔτι βῆμα ἓν ποιῶμεν σήμερον πρὸς τὸν τάφον. Χωροῦμεν πρὸς τὸ μέλλον.

Ἀναμιμνησκόμενοι τῶν ἀθανάτων χρόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου, τῶν πολλῷ μετ' αὐτοὺς ἐνδόξων χρόνων τῆς φουστανέλλας καὶ τῶν ἱερῶν ἀγώνων τῶν γιγάντων τοῦ 1821, οἵτινες ἀπέδωκαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τμῆμα ἐλάχιστον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, βλέποντες ἀχνίζον ἔτι τὸ αἷμα τῶν τελευταίων ἐν Κρήτῃ προμάχων τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας, σπεύδομεν, ποθοῦμεν ἵνα ὡς οἷόν τε πετᾷ ὁ χρόνος, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα τῶν ἀγώνων ἡμῶν, καὶ ἴδωμεν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν. Ἂς ἀφαιρῶνται ἔτη ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς ζωῆς, ἣν ζῶμεν σήμερον, καὶ ἂς πλησιάζῃ ὁ μετ' ἀρρήτων καρδίας παλμῶν ἀναμενόμενος χρόνος.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ αἴσθημα τοῦ ἀνδρείου τῆς Κρήτης Λαοῦ. Ὁ λαὸς οὗτος, ὅστις ἐσφάγη εἰς τὸ Βαφὲ καὶ ἐκάη εἰς τὸ Ἀρκάδι, ὅστις ἐκυλίσθη εἰς ποταμοὺς πυρὸς καὶ αἵματος, ὅστις διὰ τῶν ἀνηκούστων ἐθελοθυσιῶν του ἐφείλκυσε τὸν σεβασμὸν τῆς σκληρᾶς καὶ ἀδίκου διπλωματίας, ὀργᾷ πρὸς τὴν πρόοδον, καὶ ποθεῖ νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν ζείδωρον ἀέρα τῆς ἀληθοῦς Ἐλευθερίας. Οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μὴ ὁ λαὸς οὗτος, ἐπιλήσμων τοῦ παρελθόντος, προδώσῃ τὸ μέλλον του. Οὐδὲν κατ' αὐτοῦ θέλουσιν ἰσχύσει οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας. Οἱ ἀγῶνες αὐτῶν θέλουσι μείνει ἄγονοι, καὶ βραχίονες σθεναροὶ θέλουσι πατάξει αὐτοὺς καὶ συντρίψει τὰς κεφαλάς των.

Καλῶς μᾶς ἦλθες, νέον ἔτος, γενοῦ δὲ πάροχον πάσης εὐδαιμονίας τῇ φιλτάτῃ Πατρίδι.

Ἀναδημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 132 φύλλου τῆς ἀξιολόγου συναδέλφου «Λευκῶν Ὀρέων» τὸ φέρον τὸν τίτλον «Τίνες οἱ προταίτιοι».

Τὰ ἐν αὐτῷ μετὰ πολλῆς τῆς κρίσεως γραφόμενα περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ καταστάσεως παριστῶσι ταύτην οὐχὶ ὁμαλὴν, ἀποδίδωσι δὲ ταύτην ἡ συνάδελφος εἰς τὴν ὕπαρξιν ὀλίγων τινων προσώπων ὄπισθεν τῆς Διοικήσεως κρυπτομένων, ἐπιζητούντων πάντοτε τοῦ λαοῦ τὴν διαίρεσιν, διὰ παντοίων δὲ μέσων κατορθούντων, ἵνα ἡ ἀλήθεια μὴ εὑρίσκῃ ἠχὼ παρὰ τῇ Διοικήσει, ἥτις, περιβάλλουσα αὐτὰ δι' ἐμπιστοσύνης, ὑποστηρίζει τοὺς σκοπούς των, μᾶλλον δὲ θαρραλέα καὶ ἐπικίνδυνα οὕτως αὐτὰ καθίστησιν.

Οἱοιδήποτε κἂν ὦσιν οἱ τὰ πιστὰ τῆς Διοικήσεως ἔχοντες, φρονοῦμεν ὅτι ἡ Γενικὴ Διοίκησις οὐδὲν παρ' αὐτῶν ὄφελος δύναται νὰ προσδοκᾷ. Αὕτη ὀφείλει νὰ ἵσταται ὑπεράνω τῶν κομματισμῶν καὶ τῶν διαιρέσεων, ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς πολλὰς τοῦ τόπου ἡμῶν ἀνάγκας, κατερχομένη δ' εἰς τὸ πεδίον τούτων τῶν διαιρέσεων, διὰ τῆς εἰς πρόσωπα, περὶ ὧν λόγον ποιεῖται τὸ ἄρθρον τοῦτο τῶν «Λευκῶν Ὀρέων», χορηγουμένης ἐμπιστοσύνης, τόν τε τόπον πολλαχῶς ζημιοῖ, καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ Διοίκησις πολλὴν ὑπέχει τὴν εὐθύνην διὰ τοῦτο. Ἐν ᾧ, ἔχουσα νῦν παρ' αὐτῇ πρόσωπα ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀνεγνωρισμένης ἱκανότητος, φιλοπατρίας καὶ ἀμεροληψίας, πρόσωπα ἅτινα χαίρουσι τὴν ἀγάπην, καὶ ὑπόληψιν τῆς Νήσου, δύναται, διὰ τῆς συμπράξεως τούτων, νὰ ἐπιτελέσῃ πᾶν ἀγαθὸν καὶ ὠφέλιμον τῇ Κρήτῃ.

ΤΙΝΕΣ ΟΙ ΠΡΩΤΑΙΤΙΟΙ.

Ἡ Διοίκησις τοῦ τόπου κατὰ τὴν πρώτην πενταετίανι ἀπὸ τῆς συμβάσεως τῆς Χαλέπας ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶχε δυσχερείας τινὰς δι' ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς λόγους· καὶ ἐξωτερικοὺς μὲν καθ' ὅσον ἦτο ἐκκρεμὲς ἔτι τότε Μαυροβουνιωτικὸν καὶ Ἑλληνικὸν ζήτημα, ἅτινα προδήλως οὐσιώδεις παρεῖχον φόβους νέας προσεχοῦς διαταράξεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐπιδρόντας ἐκ τῶν προτέρων καὶ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ· δι' ἐσωτερικοὺς δὲ, καθ' ὅσον δύσκολον, ὡς εἰκός, νὰ διοικηθῇ λαὸς μόλις καταθέτων τὰ ὅπλα παρασυρόμενος καὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἐγωϊσμοῦ διὰ τὴν νίκην του, ἔστω καὶ μικράν, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐπὶ διετίαν ἀπεργία τῆς Βουλῆς συνδιαζομένη ἰδίως μετὰ τοῦ βακουφικοῦ ζητήματος, καὶ τὴν ἕνεκα τούτου ἄρνησιν πληρωμῆς τῆς βακουφικῆς δεκάτης, διετάρασσε τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ καθίστα δύσκολον ὅπως δήποτε τὴν ἐν πᾶσι τήρησιν, καὶ πλήρη ἐφαρμογὴν τῶν νόμων· εἰς τὴν δυσκολίαν ταύτην φυσικῶς συνετέλει καὶ ἡ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Γεν. Διοικητοῦ κατ' ἀνάγκην καὶ κατ' ἀρχὰς ἄγνοια τῶν τε προσώπων καὶ πραγμάτων, ἅτινα παρέχει ἡ Διοίκησις παντὸς λαοῦ.

Ἤρκεσε μολαταῦτα, χάρις τῇ νοημοσύνῃ τοῦ λαοῦ, ἡ πρώτη περίοδος πρὸς λύσιν πολλῶν διοικητικῶν ζητημάτων, καὶ πρὸς ψήφισιν τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων νόμων ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη διατελούντων, καὶ ὁ τόπος ἠδύνατο νὰ τεθῇ εἰς κανονικὴν πορείαν, ἀρθέντων πάντων τῶν ἐκτάκτων πρὸς τοῦτο κωλυμάτων, ὅσα συνήθως ἐμφανίζονται εἰς τὰ πρῶτα βήματα τῆς αὐτοδιοικήσεως ἑνὸς λαοῦ· μετὰ δὲ τὴν λύσιν τοῦ βακουφικοῦ ζητήματος, καὶ τὴν ὁπωσδήποτε ἐκλογὴν τοῦ Γεν. Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πλεῖστα δυναμένου νὰ ἐπιτελέσῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐννόμου τάξεως. καὶ τὴν πρόοδον, κατάδηλον ἐγένετο τὸ εἰρηνικὸν τοῦ λαοῦ πνεῦμα ἔν τε τῇ Βουλῇ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, διψῶντος νομιμότητος, καὶ τάξεως, τὰ μόνα ἐχέγγυα, ἐνοῖς στηρίζεται τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ τόπου· ἀφοῦ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχουσι, δικαίως πᾶς τις εἶχε τὴν ἐλπίδα ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἤθελεν ἐγκαινισθῇ νέον σύστημα πολιτικῆς, καὶ νομιμοφροσύνης, ὅπερ ἐπέβαλεν ἡ πεῖρα καὶ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων, καταδικασθείσης ἤδη καὶ πρὸ πολλοῦ τῆς ἀρχῆς τοῦ διαιρεῖν τὸν τόπον, καὶ ποδοπατεῖν τοὺς νόμους, καὶ ἑπομένως τὰ δικαιώματα τῶν ἀτόμων, καὶ τοῦ λαοῦ ἐν γένει· ὑπὸ τοιούτων σκέψεων ἐδικαιούμεθα νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἐνεφορεῖτο καὶ ἡ Γεν. Διοίκησις, καὶ ὧν ἡ ἐφαρμογὴ εἰς τὰ καθέκαστα ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν πρόοδον, καὶ ἠθικοποίησιν τῶν πολιτῶν, καὶ εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀπρόσκοπτον πορείαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τούτοις οἱ ὄπισθεν τῆς Διοικήσεως κρυπτόμενοι γνωστοὶ καὶ ἐπὶ ἄκρων δακτύλων μετρούμενοι οὐχὶ τῶν δύο ἀλλὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, δὲν εὑρίσκουσι συμφέρον εἰ τὴν ὁμόνοιαν τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τὴν ἄνευ σκανδάλων κυβέρνησιν· κατώρθωσαν δὲ ὡς τάχιστα νὰ συνεχίσωσι τὸ παλαιὸν σύστημα τῆς καταραδιουργήσεως παντὸς ἀνεξαρτήτου πολιτευομένου ἢ μή, διὰ στρεβλώσεως τῶν πραγμάτων, καὶ κακῶν εἰσηγήσεων, παριστῶντες πάντα μὴ ὄντα ἀνεπιφυλάκτως κακοβουλίας ὄργανον αὐτῶν, ὡς ἐπικίνδυνον καὶ δόλιον, ὅπως καθίσταται ἀδύνατον καλῇ τῇ πίστει ν' ἀκουσθῇ ποτὲ ἡ ἀλήθεια παρὰ τῆς Διοικήσεως, τῆς πλήρη ἀτυχῶς τὴν ἑαυτῆς ἐμπιστοσύνην παρεχούσης, πέραν

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

—ο—

Ο ΚΥΩΝ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ ΒΕΡΝΟΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ χωρικὸς ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του, βιάζων τὸν ἵππον του. Εἶχεν ἤδη διέλθει τὸ μικρὸν δάσος, τὸ φῶς τοῦ φανοῦ ἀπεμακρύνετο καὶ ἔμελλεν ἤδη ν' ἀφανισθῇ εἰς τὰ σκότη. Ὁ Βλὰκ ἐννοήσας ὅτι ἐτρόμαζε τὸν ἄνθρωπον, ἐπανῆλθεν ἀμέσως πλησίον τῆς ἁμάξης, καὶ ἐβάδιζεν ἡσύχως ὄπισθεν τοῦ χωρικοῦ, πλησιάζων δε ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἔλειχε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐξέπεμπε στεναγμοὺς λυπηροὺς ἵνα κινήσῃ αὐτὸν εἰς οἶκτον.

— Πόσον περίεργον εἶνε αὐτὸ τὸ ζῶον, ἀνέκραξεν ὁ ἄνθρωπος· τοῦ ρίπτω πέτρας καὶ ἔρχεται νὰ μὲ λείχῃ. Δὲν μνησικακεῖ τοὐλάχιστον αὐτό.

Καὶ ἐθώπευσε τὴν κεφαλήν του. Ὁ Βλὰκ ἐνθαρρυνθεὶς ἤρχισε νὰ τὸν βλέπῃ μὲ καθικετευτικοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες ἐσπινθηροβόλουν ἐν τῇ νυκτί, ἐκείνει τὴν οὐράν, ἐστέναζεν ἡσύχως μὲ ὕφος ἀνυπομονησίας, καὶ ἐφαίνετο λυπούμενος διότι δὲν ἠδύνατο δι' ἄλλου τρόπου νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν σκέψιν του Πρὸς στιγμὴν ἐπανήρχετο εἰς τὰ βήματά του πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ δάσους διὰ νὰ ἑλκύσῃ τὸν χωρικόν. Ἀλλ' οὗτος ἐβάδιζε πάντοτε, κτυπῶν τὸ μαστίγιόν του διὰ νὰ ἐρεθίζῃ τὸν ἵππον του. Τότε ὁ Βλὰκ ἤρχισε νὰ ὠρύεται μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις του, ἀπελπιστικῶς. Ἦτο ἡ τελευταία καὶ ὑπερτάτη πρόσκλησις!

Πέτρε, ἐφώνησεν ἡ ἐν τῇ ἁμάξῃ γυνή, περίμενε λοιπὸν μίαν στιγμήν. Δὲν εἶνε φυσικὸν κύων νὰ ὠρύεται τοιουτοτρόπως καὶ νὰ κάμνῃ ὅλας αὐτὰς τὰς κινήσεις..... Φαίνεται ὅτι σὲ καλεῖ.... Πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ τι εἰς τὸ δάσος. Πηγαίνομεν νὰ ἴδωμεν.

Ὁ ἄνθρωπος ἐσταμάτησε τὴν ἁμαξάν του καὶ ἡ γυνὴ κατέβη ἀφοῦ ἔθεσε τὸ τέκνον της ἐπί τινος σάκκου καὶ τὸ ἐκάλυψε μὲ μέγαν μανδύαν. Ἀμφότεροι, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ φανοῦ διηυθύνθησαν πρὸς τὸ δάσος. Ὁ Βλὰκ ἦλθεν εἰς συνάντησίν των μὲ ὑλακὰς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ τοὺς ὡδήγησε πλησίον τοῦ κυρίου του.

Ὁ Βερνὸν δὲν ἐκινεῖτο πλέον, οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν κεκλεισμένοι, τὸ πρόσωπόν του ὠχρὸν καὶ τὰ χείλη του παγωμένα, ἀλλ' ἀνέπνεεν ἀκόμη ἡσύχως. Ὁ χωρικὸς ἠνέωξε τὸ συνεσφιγμένον στόμα του καὶ εἰσήγαγεν ἐντὸς αὐτοῦ σταγόνας τινὰς οἰνοπνεύματος, αἵτινες τὸν ἀνεζωογόνησαν ὀλίγον εἶτα· λαβόντες αὐτόν, οὗτος μὲν ἀπὸ τὴν κεφαλήν, ἡ δὲ γυνὴ ἀπὸ τοὺς πόδας, τὸν μετέφερον ἐν τῇ ἁμάξῃ. Ἐτοποθέτησαν αὐτὸν ἐντὸς θερμῶν σκεπασμάτων καὶ ὁ Βλὰκ κατεκλίθη παρὰ τοὺς πόδας του. Ὡδηγήθη τοιουτοτρόπως εἰς τὸ πλησίον χωρίον, ὅπου ἐχορηγήθησαν αὐτῷ αἱ πρῶται περιποιήσεις, καὶ τὴν ἐπαύριον μετηνέχθη εἴς τι νοσοκομεῖον ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχον.

Μετὰ πέντε ἑβδομάδας, ὁ λοχαγὸς Βερνὸν εἶχε θεραπευθῆ. Ἅμα ἀναρρώσας ἐξῆλθε τοῦ νοσοκομείου καὶ μετέβη ὅπως εὐχαριστήσῃ θερμῶς τοὺς γενναίους ἀνθρώπους, οἵτινες τὸν εἶχον περιποιηθῆ.

Ὁ Βλὰκ ἦτον ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἔσωσεν. Ἄνευ αὐτοῦ ἤθελε κοιμηθῆ τὸν αἰώνιον ὕπνον κεκαλυμμένος ὑπὸ τῆς χιόνος, ἐκεῖ κάτω ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Σήμερον ὁ λοχαγὸς Βερνὸν εἶναι συνταγμα-